

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj, ob ponedeljskih ob 8 dopoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Val dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo in rokopolji se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Štefan Godina. Lastnik konsorcijski list "Edinosti". Tisk tiskarne "Edinosti", vpisane zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24—
za pol leta 12—
za tri mesece 6—
Za nedeljsko izdajo za celo leto 520
za pol leta 260

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinosti“ za Primorsko

„V edinosti je moč!“

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v široki in visoki koloni.

Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov 10 v.

Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov 20 v.

Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 5—

vsaka nadaljna vrsta 2—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inšerati oddelk „Edinosti“. Naročnine in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno la-

upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerati oddelk se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštahranilnični račun št. 841.652.

Krvava proslava prvega majnika.

Sijajna manifestacija slovenskega delavstva.

Sedem let je bilo letos, kar je slovensko delavstvo tržaško prvič stopilo na tržaško ulico, da kot tako manifestira za svoje upravičene delavske in narodne zahteve, da z mogočnim svojim nastopom poda poudarka svojemu klicu po pravici in resnici. Tajili so nas, da nas ni: na ulice pa so stopale tisočere množice; odrekli so nam vse pravice: ti tisoči pa so pokazali, da so dovolj močni, da si pribore svoje pravice sami, s svojo močjo.

Sedem let je, kar se je osamosvojilo tržaško slovensko delavstvo iz jeroštva tistih, ki so se vsej krivici imenovali edini zaščitniki delavstva, in v teh sedmih letih svojega dela zase, za svoje in svojega naroda blaginjo je pokazalo naše delavstvo, da sme slovenski narod biti ponosen na svoje delavske vrste.

Težak, silno težak je boj, ki ga mora biti slovensko delavstvo na tržaških tleh za svoj in svojega naroda obstoj, silen je ta boj in treba je prave slovenske žilavosti, da ne omahujejo v njem naše bojne čete. Toda trdna, kakor siva krasna skala ob obali naše Adrije, ki zastoji bijejo obno razburkan valovi, je volja našega narodnega delavstva. Naj se še ljubeje zagarja vsa moč naših nasprotnikov, naj besni, kakor hoče, proti nam: neomajno je naše delavstvo, da, s se tem večjo verno, tem večjim navdušenjem sprejema najhujši boj, s tem večjo požrtvovalnostjo čuva svoje svetinje.

V znamenju krvi

je praznovalo včeraj slovensko delavstvo sedmo obletnico svojega vstajanja, v znamenju najhujših nasilstev s strani laške podelne družali. Vsi vsemu temu pa, da je bila proti našemu delavstvu mobilizirana vsa tisoče in tisoče broječa laška razgrajata in pretepaška družala, je bila manifestacija našega delavstva tako sijajna, tako navdušena, kakor še nikdar doslej, in prav ona slovenska kri, ki je tekla po tržaških ulicah, bo le kvas, po katerem le še bolj vzkipi med našim delavstvom zavest, da mu je proti takemu litemu sovražniku treba najtrdnjše organizacije, najstrožje discipline, ki gotovo vodi do končne zmage.

Slovensko delavstvo tržaško je praznovalo svoj prvi majnik pod okriljem prvih svojih organizacij: „Narodne Delavske Organizacije“ in „Zveze jugoslovanskih železničarjev“, ki ste sklicali na včerajšnje dopoldne

manifestacijski shod

v gledališko dvorano Narodnega doma. Koliko je bilo število udeležencev, ne moremo reči. Dvorana je bila nabito polna, prav tako pa tudi stopnišče in trg pred Narodnim domom. Mislimo, da se ne motimo, ako trdimo, da je bilo navzočih do pet tisoč oseb.

Shod je otvoril predsednik deželne organizacije NDO, g. Pečar, ki je poudarjal, da je prvi majnik veljaven dan za ves proletarijat, dan, ko protestira proletarijat proti krivicam, ki se mu gode, in manifestira za svoje pravice. Ta dan je jasen protest proti krivicnemu družabnemu redu, ki daje par odstotkom članstva, kapitalistom, vse udobnosti, vse razkošje; delavstvu pa, ki ustvarja s svojim delom vse te udobnosti in vse to razkošje, pa niti toliko, da bi moglo pošteno živeti. Žalobno pa slovensko delavstvo ne spada v vrste svetovnega

proletarijata, ker še niti oddaleč nima onega, kar ima svetovni proletarijat; ker nima zanesljivega svojega najvišjega ideala, svoje najsvetije svetinje — narodnosti! Zato se pa slovenski proletarijat združuje pod modro zastavo NDO, zato stopa ž njo na čelu na ulico, ne da izziva, temveč da zahteva enakopravnosti, pravičnosti.

Govoril je nato predsednik osrednjega izvrševalnega odbora NDO

dr. Sosič,

ki se je najprej ozrl v zgodovino delavskih bojev za obstanek in zboljšanje delavskega položaja ter nato poudarjal, da iz prvih časov teh bojev izvirajo delavske zahteve: skrajšanje delavnega časa na osem ur in zvišanje mezd, kakor je zahtevala poštena ureditelj razmerja med delom in vrednostjo dela. Za slovensko delavstvo na tržaških tleh pa veljajo še druge, lepše zahteve: urešitvenje vse njegovo delovanje oživljajoče misli — narodnega ideala. Od internacionalizma nima slovenski delavec v tem pogledu pričakovati ničesar, v Italijanih pa ima svoje najhujše sovražnike, saj ga napadajo le zato, ker je Slovenec, ne pa ker je delavec. Treba je torej, da si sam pripori svoje pravice v tem pogledu. In še nekaj je, za kar se mora še posebej boriti slovenski delavec v Trstu. V vseh državah so uveljavljene pogodbe za ureditev delovnih razmer, le med Avstrijo in Italijo ni take pogodbe. Zato se pa tudi renjikoletni maste pri nas, dočim pa nima naš delavec kruha na svojih domačih tleh, a kaj šele da bi ga dobil v Italiji! Slovensko delavstvo si mora torej izvojevati zagotovilo, da bo imelo kruha na svojih domačih tleh. Zato pa je treba trdne združbe vseh slovenskih delavskih mas v krepki organizaciji, in potem bomo, če bo treba, korakali tudi preko heblarde Sv. Justa ter zasidamo slovensko trobojnico vrh tržaškega mesta. (Viharno odobravanje.)

Nato je govoril strokovni tajnik NDO

g. Brandner,

ki je poudarjal težke čase, v katerih živi dandanes delavec, zaslužjen oduščenemu kapitalu ter izdan bedi in revščini. Ko bi bilo vse delavstvo zavedno, ko bi bilo vse organizirano, bi bila stvar popolnoma druga. Pred 25 leti si je delavstvo postavilo svoj praznik, prvi majnik. Ni ga mu dala niti cerkev niti vlada, priborilo se ga je samo, da ta dan protestira proti krivicam, ki se mu gode. Kjer je delavska zavednost, tam so tudi delavske razmere boljše. Drugod ima delavstvo že zdavnaj vse ono, za kar se moramo v Avstriji šele boriti. Borimo se že leta zama za socialno zavarovanje, češ ker ni denarja za to; za z dreadinge, za nove topove ga je vedno dovolj. Tisoči in tisoči tržaških Slovencev nimamo obrtne šole, a Avstrija ima vedno dovolj denarja za — albanske paše. Tako vidimo, da smo pripuščeni sami sebi, svoji lastni moči. Zato pa je tudi treba, da združimo vse svoje vrste. Naj se odloči, kdo je naš in kdo je proti nam. Brez žrtve ne pojde; toda nič nas ne ustavi na naši poti, kajti v nas je vera, da mora biti današnji dan tudi dan delavske zmage. Kdor je z nami, naj se oklene naše modre zastave. Doli s kapitalizmom, doli s tirani, zivela svoboda! Vrsto govornikov je zaključil strokovni tajnik ZJZ.

— Jaz, madame; jaz oskrbim vse in morete se zanesiti na mojo besedo. Gospa baronica, vaš najpokornejši sluga.

Spodaj v veži je stopil k višjemu nadzorniku zopet gostilničar Butler. Priklonil se mu je skoraj do tal in dejal:

— Dovoljujem si prepokorno vprašati vas nečesa. Zame, kot lastnika »belega sokola«, je vse, kar se tiče mojih gostov, velikega pomena. Ali je ona dozdnevna baronica kaj priznala? Ali smatrate morda za potrebno, da jo dam skrivaj nadzorovati?

Višjemu nadzorniku se je zgubančilo čelo.

— Gospod krčmar, — je dejal strogo in odločno, — po vaših besedah moram ustvarjati zelo slab pojem o vaši pameti in vašem srcu, ko nedelate nikake razlike med nesrečo in zločinom. Baronica de Lascars je plemenita in izborna žena. — Svetujem vam, da je ne omejujete v njeni svobodi in je nikakor ne nadlegujete, temveč ravnavate ž njo z največjim spoštovanjem.

— Dovolj, — je odgovoril Butler, pri čemur se je trudil, da se ni započil. — Vaše besede so mi ukaz, ki ga gotovo izvršim, kakor gotovo sem dober katoliški kristjan.

Sam pri sebi pa je mislil: — Poskrbim že, da mi popolnoma plača moj račun. Kar mi gre, moram dobiti. — Višji nadzornik govori lepe besede, toda besede niso denar. Takoj stopim k tej

g. Mrak, ki je izvajal, da ima prvi majnik še prav poseben pomen za jugoslovansko delavstvo, ker mu je simbol našega narodnega prepoveda. Minuli so časi, ko se je množica delavstva izgubljala v narodnem indiferentizmu. Sedaj jo prešinja duh narodnega ponosa. Kdor hoče, lahko vidi v borni delavski koči sicer siromašno življenje, bedo, toda čista srca in ljubezen do naroda, ki bi lahko osramotila marsikatero visokonožnega gospoda. Čast drugim narodnim slojem; vendar pa je delavec tisti, in to v Trstu, ki zmaga v boju, ki je dokazal, da ona proslavljenja „italijani“ tržaška sloni na zelo trhljnih nogah. Če ima slovenski narod svoje aspiracije za bodočnost, jih izvede le slovenski delavec, ki zgradi na razvaline zgodovinskih ostankov slovensko, jugoslovansko zastavo.

Nas prvi majnik pomenja prepoved našega nacionalizma. Naše nacionalno meščanstvo postaja „salonfähig“ in se lovi za narodnimi kompromisi; delavstvu pa je le za boj, čeprav bi našlo v njem le smrt. Naj išče mirutisti, ki ima vsega dosti; ne išče ga pa delavec, ki nima ničesar izgubiti. In mi hočemo doseči te cilje, pa naj je komu prav ali ne! V znamenju revolucionarnega boja praznujemo toraj svoj delavski, slovenski, jugoslovanski prvi majnik in to toliko časa, dokler ne bo jugoslovanski delavec v socialnem oziru enakopraven, v narodnem pa absolutni gospodar na svoji zemlji.

Tisočero glava množica je z burnim, harnim odobravanjem spremljala vse govore in se je nato po kratkih zaključnih besedah predsedniških zgrnila na trg pred Narodnim domom, odkoder je nato krenil po mestnih ulicah.

Veilčasten manifestacijski izpoved.

Izpoved bi se bil po prvotnem načrtu moral pomikati po Carduccijski ulici na Gol donijev trg in potem dalje po korzu. Ker se je pa po velikanskem hujšanju laških razgrajskih voditeljev, med katerimi se je zopet nahajal oni zloglasni dalmatinski hrvaški renegat Sangulin, nabrala pri „volth“ v Carduccijski ulici velikanska množica laške pretepaške družali, je policija, prepričana, da bi prišlo do strahovitega spopada, odredila v zadnjem trenutku, da naj se izpoved pomika po Vojašnični ulici na korzo, kar se je tudi zgodilo. Izpoved je šel po vojašnični in sv. Antona ulici na korzo, Borzni in Veliki trg, potem po obrežju do Kolodvorskega trga in po Ghegovii ulici zopet pred Narodni dom. Na čelu izpoveda je korakala godba NDO, a v izpovedu ste se vili modri zastavi NDO in zidarske skupine NDO. Ko se je izpoved ustavil pred Narodnim domom, je z balkona izpregovoril na množico g. dr. Kisovec, ki je povdarjajoč prvi majnik praznik narodnega delavstva pozval množico, naj se mirno razide in tako na najlepši način dokaže vsem in vsakomur globoko umevanje slovenskih delavskih mas za pomen tega praznika. V kratkem nato je bil trg pred Narodnim domom prazen. Množica se je razšla.

Laška banditstva.

Hujkanja laških listov, prav posebno pa direktno pozivanje po letakih, naj se zbero „cittadini“, da odbijejo slovenski naval, je

»plemeniti« gospe. Če nima denarja, tem slabše zanjo pokažem jej prav temeljito, da nisem eden onih tepcev, ki se dajo vleči za nos.

Vzorni gostilničar se je že bavil s svojimi nekrščanskimi mislimi, ko ga je premočil iz njih potni voz, ki je prihajal z velikim ropotom. Knežja kočija, v katero so bili vpreženi štirje, z zvončki opremljeni konji, je privozila, kakor jo bi bil nosil veter, in se je ustavila pred »belim sokolom«. In nje pa sta stopila odlična gosta, ki ji je prejšnji večer napovedal kurir, brat in sestra, kakor so povedali gostilničarju. — Oba sta bila še mlada. Ona, vojvodinja; on pa mark. Ona čudovito lepa, on pa resen in ponosen. Butler, ki ni hotel, da bi ga bil prehitel kak njegov uslužbenec, je pohitel k vozu odprl vrata, na katerih se je nahajal vojvodski grb, in je popeljal potnika, venomer se priklanjajoč, v sobe, ki so bile pripravljene za nju v prvem nadstropju.

Taki gosti, da, takih si želim, — je govoril sam pri sebi, ko je stopal po stopnicah v drugo nadstropje.

— Pri teh vsaj kaj zaslužim. Naj bi se le dolgo mudila v »belem sokolu«.

Da bi bil potkal na Pavlinina vrata, se mu ni zdelo potrebno, in da bi bil ravnal vljudno z gosti, za katere je smatral, da ne morejo plačati, se mu je videlo celo nevarno.

— Madame, — je nagovoril Pavlino, — jaz sem gostilničar.

bilo povod, da se je zbrala pri »volth“ v Carduccijski ulici velikanska množica laške poulične sodre, ki je kakor razdražena divja zver čakala do trenutka, da pade po Slovincih. Varnostna oblast je ukrenila z ozirom na ta hujkanja najboljše varnostne odredbe. Na nogah je bilo vse redarstvo, veliko število orožništva in konsignirano vse vojaštvo.

Prvi, ki je bil napaden, sicer ni bil Slovenec, temveč neki Nemec, ki je pred „Chiozzo“ strme ogledoval tamkaj zbrano laško družalo. Takoj nato pa so laški bandite napadli godbo NDO, ki je prihajala od Sv. Jakoba. Ob tej priliki je bil precej težko ranjen železničar Josip Stojković.

Do strahovitega poloma je prišlo v ul. sv. Antona. Ko je prišel izpoved do glavne policije, se je oglašilo pred cerkvijo sv. Antona kakih 20 laških mladčev, ki jih je vodil neki čokot človek, v črni salonski obleki in črnim trdim klobukom, s svojim

„Evviva Trieste italiana! Abbasso i s'ciavi!“

Izzivači pa so se hitro umaknili do kavarne „Stella Polare“ — mimogrede povedano: v to zagrizeno kavarno zahajajo tudi tržaški Srbi — kjer so zopet začeli kričati. Ker se pa izpoved ni brigal za te krike, temveč je korakal dalje, so laški lopovi začeli izpred kavarne metati železne stole in mize na ulico, hoteč jo tako zabarikadirati. V tem pa je bil že tudi izpred pred kavarno in Lahii so začeli metati stole na Slovence. Zatem pa so začeli leteti različni predmeti na ulico, kakor šlape, črnilo itd. Naši si seveda niso dali metati stolov v glavo, in tako je prišlo do resnih spopadov, ki pa jim je kmalu napravila konec policija, ki je energično posegla vmes in aretirala več oseb. V isti meri z izpovedom pa je po ulici sv. Lazarja, oz. sv. Katarine jahal močan oddelek policije na konjih, da je ločil Lahe na Carduccijski ulici od Slovencev spodaj. Ko je došel izpoved na Korzo, je prikorakal po Korzu močan oddelek orožništva, ki je potem zgradil na Velikem trgu kavarno Municipio. Lahii so tuptam nekoliko poživljali, zakričali je tudi kdo kak „abbasso i s'ciavi“, toda policija je nastopila proti izzivačem s tako strogostjo, da je zavladal precejšen mir. Aretiranih je bilo tudi tu več izzivačev. V namestništvu palači smo videli pri oknih polno gledalcev, in zdi se nam, da je bil med njimi tudi namestnik sam. Do razhoda izpoveda ni bilo potem večjih dogodkov. Ko so šentjakobčani odhajali po koncu izpovedu domov, so bili napadeni na gorenjem koncu Carduccijske ulice. Prišlo je do strahovitega pretepa, kjer so stoli iz kavarne „Parigi“ in gostilne „All' antica Pompei“ kar frčali po zraku in po glavah. Z I. nadstropa hiše šte. 32 je žena nekoga trgovca Rudolfa Godniga, ki ima svojo zalogo v ulici sv. Mavricija, kričala skozi okno:

„Ubijte ščave!“

Njen soprog pa je zmerjal s „ščavi“ re-darje, ki so razganjali in lovili laške bandite. Tu je bil napaden od kakih desetih Italijanov neki Mirko Kralj, ki je šel po svojih službenih opravkih slučajno po ulici. Moral je dvakrat ustreliti z revolverem, da je jih je ubil. Aretiran je bil seveda tudi on, a puzneje izpuščen na svobodo.

Peklensko zloben načrt pa so si napravili laški poulični bandite za popoldne, ko je naše delavstvo korakalo

Ljudje z občutkom so v svoji pravični bolesi prav tako sramežljivi kakor v ljubezni. Pač potrebujejo samote in skrivnosti.

Ko je Pavlina zaslišala Butlerjeve besede, je skušala s tresočo se roko obrisati solze, ki so jej tekale po licih, in ker si ni mogla raztolmčiti njegovega nepričakovane prihoda, ga je vprašajoče pogledala.

Kako jasno govoreč je bil ta pogled, kako začudenje, kako užaljenost je izražal! Skoraj je prišel v zadrego trdosrčni gostilničar in začutil je, da jo bo mnogo težje nagovoriti, kot pa si je mislil. Toda kmalu se mu je povrnila navadna predznost.

— Gospa baronica, — je dejal, — prosim, da mi oprostite, če vas nadlegujem. Nastala je izprememba v vašem položaju in nahajate se v našem mestu sama. Ali se nameravate še dalje obdržati to sobo, ki bi jo mogel vsak trenutek porabiti drugače?

— Neobdržim je.

— Morda nameravate odputovati že jutri?

— Če bom mogla dobiti prostor v kakem vozu, namenjenem na Francosko, odputujem še danes.

— O, takih voz ne primanjkuje nikdar tu. Dovolite mi, — pri teh besedah je izvlekel iz žepa dolgo polo papirja popisano od zgoraj pa doli do konca, ter jo jej je izročil, kačo zadjo vrsto.

izpred Narodnega doma k veselici pri Sv. Jakobu. Laška družala je namreč zasedla stopnišče nad tunelom skozi Montuco in je od tam hotela kamenjati izpoved. Ko so opazili to naši ljudje, jih je udrila kopica po stopnicah navzgor, za njimi pa policija. Predno pa je mogla kaj napraviti policija, je bil ves hrib že prazen. Lahii so tekli, kakor bi jim bil kdo kuril za petami. Ko je prišel izpoved skozi tunel, je bil tamkaj zrak popolnoma čist in o laških napadalcih ni bilo ne sluha ne duha. Tak mir in red bi si bilo preskrbelo naše delavstvo povsod, če bi bilo le smelo.

Pri Sv. Jakobu

je potem tudi prišlo do posameznih spopadov. Čujemo, da se je tudi streljalo, natočnejšega pa d s le se nismo mogli izvedeti. Aretiranih je bilo tudi pri Sv. Jakobu več oseb. Poročilo o veselici moramo zaradi pomanjkanja prostora v današnji številki — včeraj je bil praznik in je delo v tiskarni popolnoma počivalo — prihraniti za jutri.

O laških lopovščinah,

kako so Lahii napadali posamezne Slovence, približno obširno poročilo tudi v jutrišnji številki. Natančnejših podatkov nam tudi doslej ni bilo mogoče dobiti, ker so imeli ves dan in vso noč na policijskih komisarijatih toliko posla, da ni bilo mogoče dobiti potrebnih pojasnil. Kolikor smo mogli izvedeti, je bilo tekom dneva in noči

aretiranih nad 200 oseb,

zod katerih pa so jih obdržali v zaporu okrog 70. Le žal, da je večina laških banditov utekla zasluženi kazni, če je ni že prejela od trdih slovenskih pesti. Nočemo namreč ničesar olepševati in priznavamo, da je aretiranih tudi mnogo naših ljudi, kar je pa lahko umljivo. Pobjati se ne da n hče rad, in če so laškimi udarcem odgovarjali naši udarci, je popolnoma gotovo, da je bilo precej črno ali tudi rdeče tamkaj, kamor je padlo. Za naše aretirane so posredovali na policiji državni poslanec dr. Gregorin, dež. poslanca dr. Wilfan in dr. Pertot ter dr. Kisovec in so tudi dosegli, kolikor se je dalo doseči.

Laška vandalstva.

Ko se laški rokovanjci niso mogli znesti nad slovensko maso, so se lotili naše lasti. Tako so ti lopovi že dopoldne, okoli poludnevajstih napadli na Acquedotto kavarno „Minerva“, kjer so s kamenjem razbili veliko okensko steklo. Neki laški bandit je tudi z revolverjem ustrelil proti kavarni. V bližini se nahajajoči nadzornik policijskih agentov Sancier je skušal aretovati zločince, a ti so ga napadli in pretepli. Ponoči ob polidnevah pa so laški lopovi ponovili svoj nasok na kavarno in razbili z debelim kamnom še eno steklo. Pri oknu so sedeli v kavarni trije gostje in le posreči ni bil nihče od njih zadet. Dva navzoča policijska organa nista mogla ujeti zločincev, ker so prehitro pobegnili.

Tekom popoldneva je laška družala naskočila s kamenjem Zivnostensko banko — kamor se zatekajo po denarno pomoč skoraj izključno le Lahii — in napravila precej škode. Pripravljeni so bili tudi za nasok na Jadransko banko kar pa je policija še pravočasno preprečila.

VIII.

Nepričakovan poset.

— Zdelo se mi je, — je nadaljeval gostilničar, — da gospe baronici po žalostnih dogodkih, ki so se pripetili, ne bo več ugajalo v našem mestu. Zato sem sestavil ta mali račun za gospo baronico. Prosim, tu je račun.

S temi besedami je izročil Butler Pavlini dolgi papir, ki je bil ves pokrit s številkami in je stala na zdolnjem koncu svota, ki je kazala zelo visoko številko.

— Mlada gospa je presenečeno in prestrašeno pogledala svoto.

— Kako! — je zamrmrala komaj slišno, — tako velika svota! Ali e mogoče?

— Dovoljujem si pripomniti, — je nadaljeval gostilničar, — da gre tu za vse izdatke, ki sta jih napravila v hotelu gospod baron in gospa baronica vse čas, od svojega prihoda sem, to se pravi, več nego v treh tednih.

— Potemtakem, — je vprašala Pavlina, — še niste dobili ničesar? Ali moj soprog ni plačal ničesar?

— Ne, madame, niti vinarja! Gospod baron, ki sem ga večkrat opominjal, je zavlačeval plačilo računa od dne do dne. Še včeraj mi je obljubil kar najgotoveje, da mi danes zjutraj plača moj račun Pričakoval je, kakor mi je rekel, denarne pošiljave po pošti znatno svoto, zares; stotisoč liver! Gospa baronica, — je dostavil gostilničar porogljivo, — zd se mi, da ta svota ne dospe nikdar. In to

PODLISTEK.

Rdeči mlin.

Roman. — Spisal Xavier de Montépin.

— Madame, razumem in spoštujem vašo čustva, — je dejal višji nadzornik, — in težko mi je bilo, da sem storil napram vam to žalostno svojo dolžnost. Ako vam morem v tem mestu, kjer ne poznate nikogar, koristiti v kakem oziru, vas prosim, da se obrnete name.

— Najprisrčnejša vam hvala na vaši prijazen ponudbi. Toda bivanje tukaj mi je postalo tako zoperno, da se kolikor le more, hitro povrnem na francosko. Toda vprašam naj vas še nekaj: Mi ni moja dolžnost, da se poslovim od — njega, ki je bil moj soprog, da poklekнем ob njegovih zemskih ostankih in pomolim za njegovo dušo?

— Madame, če hočete tako, se vam ne more nihče protiviti. Toda, kakor sem mogel povzeti iz nekaterih besedi v vaših tožbah, morate skrbeti še za drugo življenje. V imenu vašega še neporočenega otroka, ki vam bo kdaj v tolažbo, vas rotim, da opustite ta namen. Truplo je strahovito razmesarjeno in pogled nanje bi mogel imeti za vaše zdravilje težke posledice.

— Dobro! Zaradi življenja svojega otroka bom ubogala vaš svet. Toda kdo poskrbi za pogreb pokojnikov?

Pripomnimo naj tudi še, da je bilo tudi iz kavarne „Specchi“ — zapomniti naj bi si to Hrvatje, ki zahajajo v to kavarno — čuti najostrednejši psovok na nas Slovence in da so tudi leteli iz kavarne razni predmeti na naše ljudi.

Kakor pa že rečeno, priobčimo natančnejše poročilo o teh dogodkih v jutrišnji številki.

Koliko oseb je bilo ranjenih tekom večerajšnjega dne, ni bilo mogoče dognati niti od daleč, ker velika večina ranjenecov ni hotela iskati pomoči na rešilni postaji. Po mestu se je raznesla vest, da so naši ljudje vrgli nekakega laškega razgrajca iznad monuškega predora na ulico, kar pa je navadna izmišljotina. Govorilo se je tudi, da je neki Pečar smrtno ranil z nožem nekakega Pavla Mortera in da je leta že umrl. Tudi to ni popolna resnica, kajti res je le, da ima Morter dve rani, ki mu jih je zadel Pečar z nožem, braneč svoje lastno življenje. Morter se nahaja v bolnišnici, toda rani sta lahki. Morter je absolviranec navtične šole, star 18 let in stanuje v ulici Tiziana Vecellija št. 9. Nadaljni ranjenci so:

Anton Sedmace, star 31 let, mizar, stanujoč v ulici Cicotti št. 100. Dobil je udarec po glavi.

Miloš Ognović, star 17 let, slaščičar, stanujoč v ulici Chiozza št. 11. Udarec na tilnik.

Anton Miazzi, star 20 let, profesor glasbe, stanujoč v ulici Ugo Foscolo št. 37. Poškodbe na tilniku, pretres možganov, več ran na obrazu in na nogi.

Peter Garulli, star 19 let, uradnik, stanujoč v ul. Gatteri št. 19. Razbita nosna kost.

Rudolf Kopecki, star 36 let, težak, stanujoč v Škedenju št. 491; rana z nožem na levih rebrih, rana na senu.

Josip Saletz (Zalec?), star 50 let, težak, stanujoč v Škedenju št. 491, udarec po levem licu.

Pavel Popovecki, star 33 let, težak, stanujoč v Škedenju št. 491, rana na čelu. — Ti trije so bili napadeni ob polidvanajstih dopoldne v ul. Silvio Pellico.

Ivan Bizjak, star 36 let, zidar, stanujoč v ul. P. Revoltella št. 29, udarec po glavi in licu.

Ivan Tence, star 32 let, mizar, stanujoč v Škorkiji št. 32. Udarec na levi pisčali.

Impozantna manifestacija narodnega delavstva v Sv. Križu in Nabrežini. Večerašnja manifestacija kriškega in nabrežinskega delavstva je bila nepričakovano impozantna. Zjutraj so se pripeljali v Sv. Križ delavci iz Vižovelj, in so se pridružili kriškimi tovarišmi. Vršil se je impozanten obhod po vasi z mavnijsko godbo in modro zastavo. Popoldne pa se je vil sprevod proti Nabrežini, kjer so bili kriški tovariši sijajno sprejeti. Na vrtu gostilne Caharije se je vršil nato koncert z godbo in petjem in sicer je sodelovalo pevsko društvo „Skala“, moški in ženski zbor. Veliko navdušenje je zavladalo, ko so ob 3 došli zastopniki organizacije iz Trsta, med njimi državni in deželni poslanec dr. Rybář. Takoj na to je prišel pri veliki udeležbi — prostor je bil nabito poln — javni manifestacijski shod, ki ga je otvoril g. Sedmak. Kot prvi govornik je nastopil g. Škerlj, za njim so govorili: dr. posl. dr. Rybář, strok. tajnik Brandner, strok. tajnik Mrak in tajnik kriške podružnice Tence. Vsi govorniki so poudarjali važnost prvega majnika in razvijali program „Narodne delavske organizacije“. Vlada je velika navdušenost. Govorniki so bili živahno akklamirani. Med pavzami je svirala godba. Po tem veličastnem shodu se je koncert nadaljeval. Ob pol 7 zvečer pa so se poslovali kriški tovariši in odkorakali v vrstah z godbo in zastavo zopet nazaj proti Sv. Križu. Vzklili „Živla NDO!“ in lep sprevod so pričeli, da je med kriškimi in nabrežinskim delavstvom že prodira ideja, ki jo zastopa NDO. Spreveda so se udeležili tudi tržaški zastopniki NDO. V Sv. Križu se je dr. Rybář posloval in izrazil veselje nad lepo manifestacijo, ki jo je priredilo kriško in nabrežinsko slovensko narodno delavstvo. Zavrnil je gromoviti trikratni „živla“, godba je zasvirala in slovo je bilo najsrčnejše. Cela manifestacija se je izvršila v popolnem redu. Obširnejše poročilo zlasti o shodu v Nabrežini sledi.

je tudi bilo, kakor se mi zdi, mnenje gospoda barona, ker se mu je ni hotelo pričakovati.

Ta posredna žalitev, naperjena proti človeku, čigar ime je nosila in čigar truplo se je komaj ohladilo, je poglajlo mladi gospe kri v blede lica.

— Dovolj je, gospod! — je rekla zaničevalno ter vstala z divana, na katerem je sedela. — Poplačam vas do zadnjega vinarja.

Na te besede se je razjasnil Butlerju obraz in postal je zopet prijazen, kakor običajno.

— Denarja sicer nimam, — je nadaljevala Pavlina, — imam pa še nekaj dragocenosti... Dam vam jih. Zastavite jih ali pa jih prodajte ter mi po odtegnitvi svoje tirjave izročite preostatek.

— Kakor ukazuje gospa baronica, — je mrmral Žid, — in storim po možnosti vse, da vas zadovoljim.

Mlada gospa je stopila v spalnico in gostilničar je šel za njo, ne da bi mu bila rekla.

— Srečo imam prav zares! — si je mislil sam pri sebi; — dobim denar, na katerega že nisem dosti več računal.

Pavlina je segla v neko omario ter vzela iz nje tri toke in jih postavila na mizo. — Vzemite, — se je obrnila k Židu, — zamenite to za denar in ne zamujajte, prosim va, časa, ker komaj čakam, da zapustim to hišo in mesto.

Cesarjeva bolezen.

Cesarjevo zdravstveno stanje neizpremenjeno.

DUNAJ, 1. (Izv.) Cesarjeva bolezen je danes ostala v večerajšnjem stadiju. Optimistična proročanja, da bo cesar mogel že ta teden zapustiti sobo, se nlikakor ne uresničujejo, a v kljub temu je cesarjeva okolica trdno uverjena, da je cesar iz vse nevarnosti in da bolezen v kratkem izginje popolnoma.

Danes je cesar vstal zjutraj ob navadni uri. Noč je bila enaka, kakor predidnoča. Popoldne se je zopet dalje časa mudil v pokriti mali schönbrunnski galeriji, toda ob zaprtih oknih, ker je bilo vreme izredno slabo. Popoldne je tudi sprejel najvišjega dvornega maršala kneza Montenuovo ter oba generalna adjutanta, grofa Paara in bar. Bollrasa.

Jutranji bulletin.

DUNAJ, 1. (Kor.) O zdravstvenem stanju cesarja poroča Kor. Wilhelm sledeče: Cesar je prebil to noč ravno tako dobro kot zadnji dve noči. Splošno počutje cesarja je popolnoma zadovoljivo.

Večerni bulletin.

DUNAJ, 1. (Kor.) O večernem zdravstvenem stanju cesarja je bil izdan nocoj sledeči bulletin: Ponehanje katarja in napredek zboljšanja nespremenjena. Dr. Kerzl, prof. Ortner.

Vojna v Ameriki.

Ameriške čete zasedle Salinacru.

NEW YORK 1. (Kor.) Glasom brzogajnega poročila iz Bataco v Mehiki, so se izkrcale v Salinacru ameriške pomorske čete, ki so zasedle pristanišče in mesto.

Poveljnik ameriških čet je zagrozil pred izkrcanjem Mehikancem, da bo začel takoj bombardirati pristanišče, če se izvrši le najmanjši napad na ameriško vojaštvo. Mehikanci so se zadržali popolnoma mirno.

Carranza sprejme posredovanje.

WASHINGTON 1. (Kor.) General Carranza je sporočil posredovalnim silam, da sprejme posredovanje in da je pripravljen takoj prirediti s pogajanjimi glede spornih vprašanj.

Mehikanci obstrlejevali poštni parnik.

VERACRUZ, 1. (Kor.) Vlado čete so obstrlejevale večeraj pri Tampico kubanski poštni parnik „Aulilla“. — En krmar je bil ustreljen. Poveljnik angleških ladij je vložil zaradi tega protest pri obeh poveljstvih mehiških čet.

Splitški župan dr. Katalinić oproščen.

CELOVEC 1. (Izv.) Pred tukajšnjim deželnim kot delegiranim sodiščem se je vršila zanimiva obravnava proti splitškemu županu in švedskemu podkonzulu dr. Kataliniću in proti predsedstvenemu tajniku Marini Segviću. Obtožnica očita dr. Kataliniću, da je zvečer 10. novembra 1912 po končanem demonstrativnem obhodu v prilog balkanski zvezi in na slavo balkanskega orožja, govoril kot župan z balkona občinskega doma več tisoč oseb broječi množici in na ta način priredil shod pod milim nebom brez dovoljenja politične oblasti in da je povdarjal tekom svojega govora tudi besede: Upamo, da bodo ti junaki osvobodili tudi nas. Dr. Katalinić je obtožen pregreška po § 3 zak. z dne 5. nov. 1867 in prestopka po § 305. (Drž. pravdnstvo je še pred razpravo odstopilo od pregreška po § 3 zak. z dne 15/11/1767). Marini Segviću pa očita obtožnica, da je šepetal ta govor dr. Kataliniću u katerem je med drugim rekel: Dnevi slave Balkancev so tudi naše slave. V treh tednih so osvobodili svoje brate zatirane s strani stoletnega neprijatelja, osvobodilni starodavno domovino od Črnega do Jadranskega morja. Upamo, da bodo ti junaki osvobodili tudi nas. Očita se mu skrivda po § 305. Obtoženca je zagovarjal ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar. Obravnava se je vršila v skoro izključno nemškem jeziku, tolmač za hrvatski jezik je bil dr. Kotnik. Obtoženca sta krivdo zanikala. Kot glavni obremenilni priči sta nastopila policijski nadkomisar Persić in poročnik Novaković, ki sta podpirala obtožbo. Popoldne so bile zaslišane razbremenilne priče in sicer dr. Bulat, dr. Trumbić, Mikčić, dr. Škarica, dr. Tartalja, dr. Angjelinović, urednika Anton Stražič in Tartalja in ravnatelj Ljupšić. Po zaključnem dokazovanju je izrekel senat po daljšem posvetovanju oprostilno rabsodbo za oba obtoženca. Razpravi je prisostvovalo večje število odličnega občinstva, ki je sprejelo rabsodbo z očitnim zadovoljstvom. — (Obširnejše poročilo priobčimo jutri.)

Peter Zrinski in Fran Krsto Frankopan

objavljena v Dunajskem Novemestu dne 30. aprila 1671.

Danes se klanja hrvatski narod velikim, velikemu spominu iz svoje stare in slavne zgodovine. Dne 30. aprila je bila dvestotinštrideseta obletnica mučeniške smrti dveh velikov pod krvinskim mečem v Dunajskem novem mestu: objavljenja Petra Zrinskega in Frana Krsto Frankopana. Ker nam danes ne dopušta prostor, izpregovorimo jutri nekoliko več o tej pretrajli tragediji, o teh dveh gigantskih pojavih iz hrvatske minulosti.

Albanija.

Albanske žene.

DRAČ, 30. (Kor.) Albanska knežinja je dobila od albanskih žena posebno brzojavko, v kateri se zahvaljuje albanske žene knezu in knežinji za tople simpatije, ki sta jih pokazala albanski kneževini knez in knežinja povodom krize in za oprostitev Albanije.

Debrečinski atentator mjet.

RIM, 1. (Kor.) „Messaggero“ poroča iz Mantove, da so tam aretirali nekakega Italijana Enrico Baruffaldija, ki je osumljen, da je poslal debrečinskemu škofu zavoj z nitroglicerinom, obenem pa je obdolžen, da je umoril v Gorici nekakega orožnika. Obtoženec je krivdo deloma že priznal.

Huda nevihta na Dunaju.

DUNAJ, 1. (Izv.) Danes popoldne med 4. in 5. uro je divjala na Dunaju silna nevihta. Med bliskom in gromom je padala toča, debela kakor oreh, in je napravila ogromno škodo. Razbila je mnogo izloženih oken in ranila več oseb. Nevihta je trajala cel četrt ure in je bil tačas ustavljen ves promet.

Prvi majnik.

RIGA, 1. (Kor.) Pet. Tel. Ag. poroča, da je izostalo povodom praznovanja prvega majnika od dela nad 40.000 tovarniških delavcev in nad 1000 pristaniških delavcev.

Nove določbe za zrakoplovce.

DUNAJ 1. Glasom najnovejših določb notranjega ministrstva je prepovedano letati letalcem tudi preko ozemlja kraljevstva Galicije velike vojvodine Krakovske in vojvodine Bukovine.

Francoski častniki v turški mornarici.

CARIGRAD 1. (Kor.) V turško vojno mornarico so vstopilo te dni več francoskih višjih častnikov. Ti častniki so večinoma vpokojeni častniki, ki prevzamejo kot zasebniki turško službo. — Tudi za ravnatelja neronavične šole v Carigradu je imenovan neki francoski častnik.

Domache vesti.

Zopet strašna slovenska predrznost! »Piccolo« pripoveduje s strašno resnim obrazom: »V Kopru obstoji slovenska šola sv. Cirila in Metoda s pravico javnosti. To je več, nego je potrebno za malo število Slovencev v tem istrskem mestu. Ali pazniki v koprski kaznilnici, ki sestavljajo to slovensko jedro, ne morejo priti do miru, odkar je bilo slovensko učiteljske premeščeno iz Kopra v Gorico, ker je s tem odpadla tudi slovenska ljudska šola, spojena z učiteljskim. Ti ognjevit državni funkcionarji (ali se ne oglasa tu denuncijant?) trdijo, da njihovi otroci, četudi rojeni v povsem laškem mestu, poznajo izključno le slovenski jezik. In kar obispljejo oblasti s prošnjami, naj ustanove šolo, ki jo bodo mogli njihovi sinovi obiskovati. — Ali ni nečuvna slovenska predrznost, ki jo »Piccolo« razglasa v svet?! Pomislite le: slovenski starši hočejo pošiljati svoje otroke v slovensko šolo! In v opravičeni jezi kriči »Piccolo«: »Ali nimajo že šole sv. Cirila in Metoda?!« Nad tako drznostjo naj bi ne gori od jeze pravi italijanski slavitelj... nacionalne ideje in nacionalne svobode!! Pa še to — to čuje: »Piccolo« je čul, da bi državne oblasti utegnile ustreči taki predrznosti ter obremeniti erar z ustanovo, zahtevano od državnih funkcionarjev, ki jih je — besede »Piccolove« — država zbrala v kaznilnici! Nam prihaja huda misel. Vrag sam ga vidi, ni-li država postavila kaznilnico v Koper edino zato, da morejo nje funkcionarji zahtevati slovensko šolo!! Ta nesrečnica — država namreč — menja da ni za drugo na svetu, nego da zadaja same nadloge ubornim nedolžnim, angeljsko dobrih in za enako pravico in svobodo vnetim Italijanom, ter da povzroča do brični »Piccolu« tolike srčne boli! — »Piccolo« pa je tudi mož železne, neizprosne logike. Vprašuje: »Ali je, ali je ni slovenske šole sv. Cirila in Metoda?« Iz tega vprašanja mu pa teče iz peresa logična trditev: »Če je, mora biti tudi kdo, ki jo obiskuje!!« Kdo se more protiviti tej železni logiki, ki dovaja italijanski list zopet do logičnega zaključka: Čemu se oblasti, čemu se deželni šolski svet ubija s to stvarjo?! Naj le družba sv. Cirila in Metoda ravna z ministrstvom za potrebni denar! Saj je bilo le to poslednje, ki je ustvarilo v Kopru slovensko gnezdo v tamonjski kaznilnici! Končno zabruša ministrstvu v obraz: »Tudi slavizacija zahteva svoje lepe troške!« Tako je — kakor prito! Res, trdno je zabil »Piccolo« svoj žel: če država nastavlja slovenske funkcionarje tam, kjer je poznavanje slovenskega jezika — v tem slučaju moramo mi že reči: žal — neizogibno potrebno, in če se ti državni funkcionarji trdovratno branijo poitalijančevanja: mari li jasno, da država tira slavizacijo?! Pa da nima »Piccolo« prav, ko hodi v kaznilnico po argumente?! Pa da ni njegova jeza opravičena in njegova logika železna!! Sedaj pa vprašujemo mi povsem resno: mari naj se resno prerekamo o takih neslanostih?! Edina resna pripomba, ki jo moremo napisati, je konstatacija, da so Italijani zlezli že tako nizko, da ob vsakem sporu z nami kažejo s prstom na vlado, ker se oni sami ne morejo več upirati naravnemu procesu — našega vstajanja.

Velika narodno-kulturna manifestacija se bo vršila v nedeljo na našem Krasu — v Tomaju z njega krasno romantično lego. In to po zaslugi pevskega društva »Hajdrih« na Proseku. Pomen te prireditve je vzvišen, ker bo to obenem zgodovinsko znamenita proslava: 500letnice ustoličenja zadnjega koroškega vojvode v slovenskem jeziku. V zares izbranem programu je namreč tudi skladba, ki je

kakor navlašč komponirana za to slavo: E. Adamiča slavnostna himna »Ecce dolor«. Srečna misel! Samo treba v Gestirnem tekstu na zaključku zameniti besede: prost boš spet ti, tlačen Slovan« z besedami: »ti tužni Korotan«. Res srečna misel, ki je postavila v program te prireditve to Adamovičevo skladbo, ki jo O. Krek tako-le ocenjuje v »Novih akordih«: »V kolikor nam je znana dotična slovenska literatura, je Adamovičev zbor nedvomno eden najbolj zmagonosnih, svečanih in ognjevitih slavošpevov, ki jih imamo... spada k najlepšemu, kar je producirala doslej naša zborovska literatura... vredna, da jo proglasi narod za svojo himno.« V nedeljo bodi torej v Tomaju pravi narodni praznik, ki razširi in utisne v dušo našega ljudstva na Krasu velike spomine iz zgodovine slovenskega naroda. Kakor čujemo, vlada tudi po vsem Krasu veliko zanimanje za to slavnostno prireditev v proslavo naše pesmi in naših zgodovinskih spominov.

POMLADANSKI KONCERT pevskega društva »Hajdrih« se bo vršil v nedeljo 3. majnika v Tomaju s krasnim pev. sporedom.

Izobjeljeno. Včeraj po shodu NDO v Narodnem domu je nekdo izgubil na potu od Narodnega doma do velikega trga in nazaj novčarko z vsebino okoli 90 K denarja in mnogo beležk, receptisov in drugih stvari, ki so velike važnosti za lastnika novčarke. — Kdor bi našel novčarko, naj jo odda lastniku, katerega ime je gravirano na privesku za uro, ki se nahaja v novčarki. Pošteni najditelj prejme primerno nagrado.

Skekenjske rikreatorije. Pišejo nam: Tudi naš okraj je tako srečen, da ima Legin rikreatorij, ki je po zadrževanju Italijanov — namenjen vzvišeni ideji širjenja izobrazbe med laško mladino. V resnici pa vam je prava kovačnica poitalijančevanja, nestrpnosti in fanatizma. Česa vsega si ne upajo ti dečki! Ob praznikih se nekateri sprehlajajo po vasi in prepevajo na glas svoje izzivalne pesmi. Vrh tega zmernoja naše otroke s pskovkami, a la ščavi. In ljudem, ki poznajo razmere se to ne zdi nič čudno, ker vedo, kakšne fanične učitelj imajo v rikreaturiji. Tu vam je neki De Bruna, sin pristne Kraševke iz Barke. Na domu tega vzornega vzgojatelja je vsaka tretja beseda ščavo in v navadi je pesem: Se i ščavi vuol scuole che i vadi a Lubiana. Tega pač ni zaslužila njegova dobra in usmiljena mati. V zadnji čas se je pripetilo v rikreaturiji nekaj žalostnega. Neki ubogi deček je tako nesrečno padel, da je umrl na posledicah. Dečko je bil sin zakonskih iz Kranjske po imenu Vesel. In ko je prišla po tej nesreči potratna mati k ravnatelju, je moral ta govoriti žnjo — s pomočjo tolmača. Kako je bilo neki g. ravnatelju pri srcu, ko je moral iz ust te žene poslušati zaničevani slovenske žene. Iz ust matere, ki so je vzgajali sina za — Italijana! Pa da niso namenili rikreatorjev nemoralni!! Nu, priznati moramo, da so rikreatoriji preskrbeli dečku lep pogreb in obljubili so tudi Veselovi razne podpore! Ali ne hvalite jih prehitro! Vesel ima namreč še štiri nedolžne otročiče — uboge dušice, ki naj tudi pridejo v kovačnico gnojiti njivo tržaškega italijanstva! Laške miloščne zahtevajo vsikdar primerne povračila! Imamo v Škedenju neko Lizo, poročeno z nekim Bramichem, tudi od nekeje s Krasa, ki ima hčerko tako šfanatizirano, da niti čuti noče svojega materinega jezika. Pa koliko tatih žalostnih izgledov imamo med ljudmi, došlih iz slovenskih krajev. Ako bi jih hoteli navajati vse, bi trebalo celo »Edinost«. Dr. Ara je žugal, da prinese statistiko o italijanskih otrocih, ki obiskujejo slovensko šolo. Za take grožnje treba res velike — korajže. Ne, ta grožnja g. Ara ni bila v čast, ker se preveč oddaljuje od resnice. Kajti, v resnici je naše ljudstvo tisti kvas, iz katerega vzhaja italijanstvo Trsta, posebno še po naši spodnji okolici. — Naše duše so, ki po velikem delu podeljajo Trstu tisti »italijanski značaj«. — Ali, kar se tiče Škedenja opozarjamo gospe rikreatorijane, naj ne naperjajo preveč vrvi, ker bi se utegnili utrgati. Naj vedo, da smo mi tu doma in da ne bomo več dolgo prenašali njihovega izzivanja. Pa tudi tisti semkaj priseljeni nemški Mihelin, ti novopečeni prijatelji in zavezniki poitalijančenih in iznarodelih Slovencev, naj pazijo! Dokler so ugajali svoje nemške

alotrije med štirimi stenami, smo močali. Če pa je res, da mislijo v kratkem uprizariti demonstrativen sprevod na veselico, ki jo hočejo prirediti, potem ne bomo molčali več, ker tega ne more zahtevati nihče od nas, da bi mirno prenašali, ko gostje žalijo nas domačine. Naj le živijo in se veselijo kakor hočejo, ali izzivati se ne damo. To naj si zapomnijo. Tudi nemška drevesa ne smejo iz slovenskih tal rasti do neba. Govorili bomo izborni istotako, kakor govorijo oni z našimi ljudmi, ako le čujejo slovensko besedo. Obveščeni so in pamet v roko!

Samoumor. Snoči popolnoči se je zastopila na A quedotto št. 32 neka Rita Luzato, stara 34 let. Pila je fenilno kislino. Poklicali so zdravnika, ki je odredil prevoz v bolnišnico. Luzzatto je umrla med vožnjo v bolnišnico.

Poskušen samoumor z rumom. V ulici Chiozza št. 43 se je poskusila zastrupiti 25 letna hišina Emilia Turnel s tem, da je izpila večjo množino ruma. Poklicani zdravnik ji je izpral želodec in Turnelova bo po prespanem mačku zopet popolnoma zdrava.

Slovensko gledališče v Trstu.

Gostovanje ljubljanskih igralcev v Trstu pod vodstvom režiserja Milana Skrbinskega.

Danes, v soboto, dne 2. majnika se uprizarjo prva izmed zadnjih treh predstav burka »Nervozne ženske« ki je dosegla v Ljubljani lansko sezono velik uspeh. V glavnih ulogah te izborni zgrajene burke nastopijo gce. Gjorgjevičeva in Winterowa, ge. Bukšekova in Juvanowa ter gg. J. Povh, Danilo in Šest. Druge uloge so v rokah gce. Gorjupove in gg. Grom, Drenovec, Peček in Habič. Režijo vodi g. Milan Skrbinsk in ne g. J. Povh, kakor pravijo pomotoma plakati. Pričetek predstave ob 8¹/₂. Prosimo slavno občinstvo, da prihaja k predstavam točno, ker se sicer pričetek preveč zakasni.

Jutri, v nedeljo, dne 3. maja (ne 9. kakor pravi večerajšnja »Edinost«) sta dve predstavi. — Popoldne ob 4 se ponovi na splošno željo vojaška burka »Tretji eskadron«, zvečer ob 8¹/₂ pa velika narodna igra s petjem in petih dejanjih ali sedmih slikah »Deseti brat« z vodjo g. Milanom Skrbinskom v naslovni vlogi. Opozarjamo na to, da se dobe vstopnice za nedeljsko večerno predstavo »Deseti brat« že sedaj v predprodaji pri vrtarici Narodnega doma, ker vlada za to igro, ki se že leta in leta ni igrala v Trstu veliko zanimanje in se je bati na večer predstave pri blagajni velikega navala.

Ljubljanski igrači v Narodnem domu. Danes ob 8¹/₂ zvečer burka »Nervozne ženske«!

SLAVIJA

vzajemno zavarovalna banka v Pragi

Rezervni fond K 63.432.101/92
Izplačano odškodnine in kapitalije Kron 129.965.304/25.

Dividend se je doslej izpl. 2.899.795/26.

Po velikosti druga vzajemna zavarov. naše države z vseskozi slov.-narodno upravo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavar. na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Zavaruje tudi proti vlomom. Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Glavni zastopnik v Trstu
V. CEGNAR, ulica Cesarem 12,
TELEFON št. 2147.

ZAHVALA.

Ob prebitki izgubi naše iskrene ljubljene soproge, mamice itd.

gospe

Uršule Bubnič

so nam bili v veliko tolažbo množestevilni prisrčni izrazi toplega sočutja. Za vse te dokaze ljubezni do blage pokojnice, se vsim dragim sotrudnikom, znancem in prijateljem, ki so jo spremlili na njenem zadnjem potu, najtopleje zahvaljujemo.

Zahvaljujemo se č. g. kapelanu za tolažilne obiske, g. zdravniku dr. Strčarju za požrtvovalnost, gg. učitelstvu za spremstvo s šol. mladino, g. županu Kastelicu, gg. domačim pevcem za zares krasno in ganljivo petje, vaščanom za častno spremstvo ter sploh vsem ostalim, ki so prišli od blizu in daleč izkazat zadnjo čast blagi pokojnici.

Bog plačaj vsem!

SLIVJE, dne 28. aprila 1914.

Družine: Bubnič, Kuštrin, Dekleva.

Shod jugoslov. železničarjev.

Sobotni shod »Društva jugosl. žel. uradnikov« in »Zveze jugosl. železničarjev« je uspel kar najlepše. Vključno skrajno slabemu vremenu so bili vsi sedeži v veliki dvorani »Narodnega doma« zasedeni do zadnjega intudija galerija je bila polna. Če upoštevamo, da je bil shod namenjen samo za železničarje in so bili udeleženci, s prav malimi izjemami, tudi v resnici sami železničarji, lahko rečemo, da je bila udeležba na shodu nad vsako pričakovanje dobra.

Kmalu po 8 uri je otvoril shod podpredsednik »Zveze« tov. Iv. Bufo, zahvaljujoč se za obilno udeležbo in ob burnem zborovanju zborovalcev pozdravljajoč češka in poljskega delegata, ki so s daljnega severa prihiteli med svoje južne brate. Predlagal je izvolitev predsednika in dveh zapisnikov. Za predsednika je bil izvoljen predsednik »Društva jugoslovanskih žel. uradnikov in dež. poslanec, tov. Černigoj, za zapisnikarja pa tov. Cesar in Mrak.

Tov. Černigoj.

ki je, prevzemši predsedstvo imenoma predstavil delegata »Lige«, tov. Kellera in Patleja iz Prage, in tov. Hoška iz Krakova, izrekajoč jim še enkrat najpriščneje pozdrave v imenu shoda, v imenu vseh zavednih jugoslovanskih železničarjev. Zborovalci so vsakega posameznega izmed imenovanih delegatov pozdravili z živahnimi živio-klici in gromovitim ploskanjem.

Govoril je na to o postanku narodnega železničarskega gibanja na jugu, o naših stanovskih organizacijah, ki se krepijo in širijo od dne do dne vključno vsem oviram in zaprekam, ki se nam stavlajo na poti našega napredka, vključno vsemu strupenemu sovražstvu, s katerim nas spremljajo naši nasprotniki. Osvobodili smo se od tistih, ki so nas hoteli izrabljati samo za štafeto ter smo si osnovali organizacije, v katerih smo sami gospodarji. Kot jugoslovanski železničarji smo se pridružili »Ligi slovenskih žel. organizacij«, ki predstavlja danes okrog 60.000 zavednih slovenskih železničarjev. Letos ima »Liga« svoj kongres v starodavnem Krakovu. Prihiteli so med nas tovariši iz Prage in tovariši iz Krakova z vabilom, da se tudi mi jugoslovanski železničarji vdeležimo tega važnega kongresa v čim najlepšem številu. Sklicali smo današnji shod v to svrhu, da se pomenimo o tem in poskrbimo že danes za čim intenzivnejšo agitacijo za udeležbo na Krakovskem kongresu.

Predsednik je podal na to besedo delegatu iz Prage, tov.

Kellerju.

ki je, burno pozdravljen, poročal o delovanju »Lige« v pretekli dobi.

Govornik se je najprej zahvalil na pozdravu ter sporočil jugoslovanskim železničarjem pozdrave »Spolka čeških železničnih uradnikov« in »Zemske jednote«, kojo poslednjo češka delegata, ker se ta vojna in tov. Bufoval nista mogla udeležiti shoda, tudi zastopata.

Razpravljajoč o »Ligi« je govornik naglašal, da »Liga« zastopa ne samo gromote, temveč tudi narodne pravice slovenskih železničarjev v Avstriji. »Liga« je danes organizacija, ki ne imponira samo po svojem ogromnem številu, marveč tudi po svojem pomenu in svoji delavnosti. »Kot »Liga« slovenskih žel. organizacij smo vključeni v »Zvezi narodnih žel. društev« v Avstriji, v kateri sta zastopana tudi »Reichsbund deutscher Eisenbahner« in »Deutsch-österreich. Eisenbahnbeamten-Verrein«. Naši nemški tovariši se dobro zavedajo, kakšno moč reprezentira »Liga«, ne samo za slovenske temveč v gospodarskih vprašanjih tudi za nemške železničarje. S tem, da smo stopili v koalicio z našimi nemškimi tovariši, še nismo ustavili našega narodnega boja, kakor ga tudi Nemci niso. Tako oni kakor mi imamo v tem oziru popolnoma svobodno roko; naša solidarnost se nanaša samo na naše gospodarske interese. Ampak to vedo Nemci, da so z našim vstopom v koalicio tudi njihovu obrekovanju stavljene gotove meje.

Delo »Lige« je bilo pred vsem drobno delo, ki se ga ne da obešati na veliki zvon. »Liga« je bila vedno na mestu, kadar je šlo za gromote in socialne interese železničarjev. Predvsem pa so narodne zahteve našle v nas zmerom dobre zahteve našle v nas zmerom dobre zastopnike, ne glede na to, ali so bile to zahteve Čehov, Poljakov, ali Jugoslovancev. Delegat »Lige« so bili, ki so osebno izročili spomeniku jugoslovanskih železniških uradnikov kompetentnim mestom.

Govornik je poročal, da se je pred vsako sejo koalicije vršila seja »Liginih« delegatov ter je izražal željo, da bi se »Liginih« sestankov po svojih delegatih redno udeleževali tudi jugoslovanski žel. organizaciji.

»Liga« bo slej ko prej hodila po začetni poti, braneč in zastopajoč gromote in narodne interese slovenskih železničarjev. Mi mislimo z državo pošteno ter ji dajemo, kar ji gre; zahtevamo pa tudi od nje ne samo naše socialne preskrbe, temveč tudi naše narodne pravice. (Burno odobravanje).

Na to je ob živahnem ploskanju povzel besedo poljski delegat

tov. inž. Hošek iz Krakova,

ki se je udeležil shoda kot delegat »Društva žel. uradnikov« v Galiciji. Zahvaljujoč se najprej na prisrčnem sprejemu, je izrekel zborovalcem najpriščneje poz-

drave njihovih poljskih tovarišev. Govornik je izjavil, da prihaja kot slovanski železničar s daljnega severa na shod ne samo s prisrčnimi pozdravi, temveč tudi s toplim vabilom. 27., 28. in 29. junija se bo vršil v Krakovem kongres »Lige slovenskih žel. organizacij«. To je povod mojemu prihodu. Naše starodavno mesto in prestolnica nekdanjega poljskega kraljevstva Vas vabi po meni, da v čim največjem številu prihitite med njeno gostoljubno obzidje.

Naši češki tovariši so nam že obljubili mnogoštevilno udeležbo. Poljski železničarji pričakujemo, da tudi jugoslovanski naši tovariši ne zaostanejo. Brez Vas, cenjeni tovariši, bil kongres nepopoln in Vaša nenavzočnost na krakovskem kongresu bi nam kot gostiteljem kongresa povzročila najobčutnejšo bol.

Govornik razpravlja na to o programu kongresa in o stroških, ki so proračunjeni na vsakega udeleženca.

Projektirani so različni izleti in zabave. 27. in 28. junija se bodo vršila posvetovanja posameznih sekcij in komisij kongresa o zahtevah železničarjev in o nalogah »Lige«. Razpravljalo se bo o socialnih, organizatoričnih stanovskih in narodnih vprašanjih. 29. junija se bo vršil velik manifestacijski shod, na katerem se bo sklepalo o predloženih resolucijah. Za hrano in stanovanje so proračunani stroški na dneve 3 K za posameznega udeleženca. — Stroški za izlete in zabave tu niso proračunani, ampak tudi ti stroški niso veliki. Prenosišča bodo urejena po šolah. Govornik je še enkrat apeliral na jugoslovanske železničarje, da naj prihitijo v Krakov v čim največjem številu, poljski bratje da jih sprejmejo s odprtimi rokami in z odprtim srcem. (Burno ploskanje je opetovano prekinilo izvajanja govornika, ki je govoril v krasni in vsem precej razumljivi poljščini.)

Tov. Černigoj je pojasnil še nekatere točke ter podal nato besedo

tov. Mraku,

ki je naglašal, da imajo zlasti jugoslovanski železničarji mnogo interesa na tem, da se bo na kongresu v Krakovu prav odločno čul tudi slovenski, oziroma jugoslovanski glas.

Tov. Mrak je v daljšem govoru očrtal razmere slovenskih železničarjev, ki so danes naravnost že obupne. Govornik je rekel, da se ne bo dotikal specifičnega položaja, slovenskih železničarjev, ki je pač povsod enako — pod psom. V tem oziru ne igrajo prevelike narodnostne razlike prevelike vloge. Dotakniti pa se hoče socialne in narodne strani življenja slovenskega železničarja. V tem oziru moramo reči, da je danes med vsemi sužnji največji suženj ravno jugoslovanski železničar. In v tem si nimata kaj zavideati ne uradnik in poduradnik, ne sluga in delavec. Naj vladajo sicer me dposamezniki kategorijami železničarjev se take difference, kar se tiče narodnostnega zapostavljanja in poniževanja, ki ga morajo prenašati dan na dan v tem, če v ničemer drugem, združuje vse kategorije slovenskih železničarjev naravnost idealna — enakopravnost.

Kaj nam pomaga vsa resna in poštena volja v boju proti tem razmeram, ako pa nam stoji nasproti vsa ogromna sila državnega aparata? Dogodki zadnjih let nam pričajo, da smo v tem boju prešibki, ako smo osamljeni. Kje pa naj iščemo oporo in pomoč, ako ne pri naših čeških in poljskih bratih? (Burno odobravanje.) Mi nismo za ono frazersko slovensko vzajemnost, ki nam še nikoli ni prinesla nič dobrega, pač pa smo za ono slovensko vzajemnost, ki stoji na vsakdanjih realnih interesih. Na tej podlagi sloni »Liga slovenskih žel. organizacij«. Poskrbimo tudi od svoje strani, da bo »Liga« lahko uspešno izvrševala vse one naloge, ki so ji naložene kot slovanski organizaciji. S tega stališča je želeči, da bi bila udeležba jugoslovanskih železničarjev na Krakovskem kongresu čim silajnejša.

Dosedaj smo se zmanj pritoževali nad krivicami, ki nam jih prizadevajo nasprotniki dan za dnem. Na nas je, da vse te razmere in krivice razkrijamo pred širno slovensko javnostjo. (Živahno odobravanje.)

Ko je predsednik, tov. Černigoj, izpregovoril še nekaj zaključnih besed, je ob splošnem navdušenju zaključil tako lepo uspehi shod.

Vesti iz Srbije.

Poljedelska fakulteta na belgrajski visoki šoli. Ker je skuščina odobrila sklep vlade, da se na belgrajski visoki šoli zasnove poljedelske fakultete, je odločilo ministrstvo za narodno gospodarstvo, da odpošlje posebno komisijo v Nemčijo, Holandsko in južno Francijo, da prouči tam manjše poljedelske fakultete ter izdela potem primeren elaborat v svrhu primerne uredbe nove poljedelske fakultete v Belgradu. Ta strokovna komisija nastopi skoro svoje potovanje.

Srbsko društvo žurnalistov. Internacionalno društvo žurnalistov, ki ima svoj sedež v Parizu, je sprejelo gori rečeno srbsko društvo, ko se je posebna komisija uverila, da obstoji to društvo iz novinarjev po poklicu. Ta sklep je mednarodno društvo takoj priobčilo srbskemu društvu in je pozvalo njega predsedstvo, naj določi svojega zastopnika za mednarodni žurnalistični kongres, ki se bo vršil meseca junija v Kodanju. Po statutu mednarodnega društva bo imelo srbsko društvo na tem kongresu dva glasova.

Avstro-ogrski častnik na srbskem bojnem polju. Srbsko vojno ministrstvo je dovolilo enemu avstrijskim majorjem gene-

ralnega štaba, da v svrhu študij obišče bojne poljane. Ta avstrijski častnik bo potoval v spremstvu srbskega topničarskega majorja Voj. Maksimovića. Enako dovoljenje je dobil grški polkovnik Novralitaniš.

Srbska svarila na bolgarsko adreso. »Tribuna« pozivlja Bolgare, naj spoštujejo srbske meje, če hočejo računati na reciprociteto. Kdor je izgubil, ta ima sicer pravico, da se jezi, ali to jezo naj obdrži Bolgari med seboj in naj ne pozabljajo, da so si jo provzročili — sami. Naslanjanje na Avstro-Ogrsko, na Turčijo in celo na Albanijo jim bo kakor Slovanom malo koristilo. Zato bi bilo želeči, da bi Bolgari izprevideli čimprej, da imajo svojo državno ekzistenco zahvaliti Rusiji ob sodelovanju Srbije, ki je s svojo vojsko tudi iz mnogih bolgarskih mest odpravila Turke. »Politika« pa omenja, kako bolgarski vladni krogi razširjajo govorice o nezadovoljnosti novincev in učiteljev iz anektiranih ozemlj. Te govorice so ovržene po nemomajnih dejstvih. List hoče tudi nadalje beležiti vse laži v bolgarskem novinstvu, da dokaže, da ni Srbija — kakor to trde Bolgari v Petrogradu — tista, ki ovira sporazumljenje med obema bolgarskima narodoma, ampak da so to Bolgari sami.

Razne vesti.

Kako se ne smejo ženiti nemški častniki. Te dni je nemško vojno ministrstvo izdalo tajni ukaz, o katerem se mnogo govori v berlinskih družbi. Ukaz se namreč tiče ženitev častnikov potom ženitovanjskih posredovalcev, pri čemer seveda ne gre za ljubezen, temveč edino le za to, da si gospodje častniki, ki so zaufkali svoje in svojih staršev imetje, zopet pomagajo na noge. Vojno ministrstvo je zaukazalo, da se mora vsak častnik, ki bi se ženoil potom s pomočjo takih ženitovanjskih posredovalcev, opustiti iz armade. Obenem je vojno ministrstvo tudi izdalo imenik takih ženitovanjskih posredovalcev. Ker je v Nemčiji lepo število častnikov, ki pričakuje svoje rešitve edino le od bogate žentive, bo odšel pač res marsikateremu od njih predla precej trda.

Essad paša potomce Skenderbega. Današnji pravi knez Albanije, ki ni morda Viljem Wied, temveč Essad paša, si je znal pridobiti absolutno moč v Albaniji zlasti tudi zato, ker je, kakor splošno govore v Albaniji, potomec slavnega Skenderbega. Zgodovina Essad pašnega rodu se čuje, kakor kak roman. Bilo je v tistih Časih, ko je turški sultan Muhamed II. dal ukaz, naj se openi Skenderbegova prestolnica Kroja. Neusmiljena in ropateljna četa turških vojakov je zaprla mesto. Najprej so udarili potem na palačo rodbine Thopia, kjer je tudi stanoval Skenderbeg. Mislili so pač, da bodo tamkaj nagrabili največji plen. Vdrla sta v palačo dva janičarja; eden je bil Anatolec, drugi pa Arnavt iz Ohride. Prodirala sta iz sobe v sobo, a kar naenkrat sta zaslišala otroški jok. Iskala sta in iskala ter sta končno našla skrivna vrata, ki so vodila v žitnico, kjer sta našla skriti dve ženski z otrokom v zibelki. Ena teh žensk je bila otrokova mati, Skenderbegova sestra, žena Thanos Mosake Thopia. Arnavt je je takoj strgal z vratu zlato verižico, Anatolu pa jo je, ker je videl, da nima nič več dragocenosti na sebi, vrgel s tako silo skozi vrata, da je obležala mrtva na tleh. Najbrž bi bila otroka doletela ista usoda, da se ni domislil Arnavt, da ponudi Anatolu verižico v zameno za otroka. Arnavtski janičar je vzel otroka s seboj, mu dal ime Ali in ga vzgojil kot mohamedanca. Otroek je imel na roki vdolano znamenje križa v krogu. Ali je odrasel, je postal vojak, se odlikoval in končno postal begni poveljnik v Kroji. Tuga je obiskala nekega dne njegova dojka, se mu dala spoznati in mu pokazala zlat medaljon z grbom rodbine Thopia — križ v krogu, kakor ga je imel Ali na svoji roki. Po tem odkritju je poklical Ali beg k sebi starega janičarja, ki ga je dotlej smatral za svojega očeta, in ta je priznal, kako se je dogodilo vse. Ali beg je zahteval, da se mu vrnejo vse pravice in tudi staro ime, kar je tudi dosegel. Odtelej je nosil ime Toptani bega in snetan mu je tudi potrdil pravico do posesti Kroja in drugega zemljišča njegove rodbine. Ta Ali ali Toptani beg je praded Essad paše.

V zahvalo nemškemu cesarju — ples. Iz Aten poročajo, da se hočejo Orki prav posebno zahvaliti nemškemu cesarju Viljemu za njegovo naklonjenost grškemu narodu, in so si tudi izmislili zahvalo, ki je bo nemški cesar gotovo silno vesel. Na atenskem deklisnem liceju so namreč sklenili, da se zahvalijo cesarju Viljemu s plesno prireditvijo na otoku Krfu, pri kateri bo sodelovalo 170 deklis iz najboljših atenskih rodbin. V soboto prispejo deklita na otok Krf in bodo na griču nad gradom Monreppom v narodnih nošah grških otrokov in različnih grških provincij izvajale različne ples. — Skoda, da so se »volovski« in sovovski« potomke Herine, Atene in Afroditine spomnile šele sedaj teh plesov. Kako bi bil morda njihov slavljeneček šele naklonjen Orki, ko bi mu bile punčke zaplesale vsaj eno leto prej.

Podrobnosti o smrtnem padcu aviatika Pitschmana. Kakor smo že poročali se je udeležil Schichtovega tekmovalnega poleta tudi aviatik Pitschman, ki se je med poletom v Prago ponesrečil. S sabo je imel kot pasažirja svojega brata, ki je revirni gosdarski nadzornik. Zlomil si je pri padcu tilnik in je umrl. O nesreči je doglala preiskava sledeče podrobnosti: Pitschman je napravil dan pred poletom več poskusov s svojim strojem, ki so se mu nepričakovano dobro posrečili. Bil je vsled tega zelo vesel in se je zelo veselil na drugi dan, ki bi mu moral prinesiti po njego-

vem prepričanju najboljši uspeh. Vsled razburjenja je mož slabo spal in je bil že ob 4 zjutraj na letalnem polju pri svojem aparatu. Kljub resnemu svarilu njegovih prijateljev, rediteljev in komisarjev, da naj gre nazaj spat se ni vrnil in je rekel, da ga mrzla kopel ravno toliko ojači kot tri ure spanja. In to je bilo za njega usodno. V določenem času se je dvignil Pitschman v spremstvu svojega brata k poletu v Prago. Stroj je deloval izbornu, Pitschman je bil izredno dobre volje. O poletu in o nesreči pripoveduje njegov brat, ki se natančno spominja vseh podrobnosti od padca približno sledeče: Že nad Bisambergom sva zašla v strašen zračni metez, ki nama je grozil vsak trenutek s padcem. Občudoval sem brata, kako spretno in mirno se je izogibal sunkom in kako je skoro prehitel udarce vetra. — Kljub temu, da sem se zanesel na njega sem mu svetloval, da bi se vrnila. Toda on se mi je nasmejal in vodil naprej. Iz prvega viharja sva zašla v strašno deževje vsled katerega sva veliko trpela. Iz dežja sva prišla v hud snežni zamek in nato v točo, ki naju je strašno tolkla. Posebno veliko je trpel brat, ki je kljub temu vedno strogo pazil na smer, na delovanje motorja in na ravnotežje. Motor je deloval, kot sem opazil izbornu, kar sem spoznal tudi iz bratovega obnašanja. Temu je sledil drugi vihar, ki je bil še mnogo silnej od prvega. Večkrat sem mislil, da sva popolnoma izgubljena. Aparat je skakal v divjih več metrov dolgih skokih in zopet postajal, padal je in se dvigal, kot bi bil popolnoma prepuščen viharju. Najhušji vihar na morju ne premetava ladje tako, kakor je premetaval vihar najino zračno ladjico. Kljub temu pa je obdržal moj brat smer. Toda delal je s skrajnim naporom in večkrat sem opazal, da mu pešajo moči. Večkrat se je naslonil nazaj in videl sem da bi rad vsaj nekoliko počil. Toda završal je veter, pretresel je aparat, vrgel naju je naprej, navzgor, navzdol ali na stran in zopet se je pričelo skrajno mučno in naporno delo za brata. Tako sva se borila v zraku skoro dve in pol uri. Končno me je brat vprašal, če še nisva v Pragi. To vprašanje je ponovno večkrat in končno se je odločil, da pristaneva. Ko je hotel urediti vse potrebno, da bi pristala je naenkrat omahnil, padle so mu roke od krmila kot mrtve, govoriti ni mogel in s prosečim pogledom mi je povedal, da ne more več, da so njegove fizične moči pri koncu. — Temu je sledila katastrofa. Padla sva na zemljo s strašno hitrostjo. Pri padcu so se potrgala jermena s katerimi sva bila privezana. Padla sva iz stroja in od tega trenutka se ne spominjam nadaljnjih dogodkov. — Pitschman si je zlomil pri padcu tilnik in je kmalo po nesreči umrl.

Zaloga moke, otrobov in ovsa prve vrste

RUGGERO GAMBEL

Trst, ulica dei Rachi šte. 8.

vogal ulice Requedotto.

Telefon šte. 24-03.

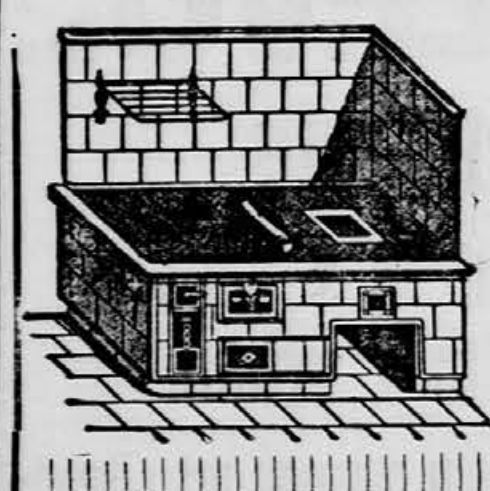
NARODNA POSOJILNICA IN HRANILNICA v TRSTU
registrovana zadruga z omejenim jamstvom.
NOVA ULICA ŠT. 13, II. NADSTROPJE
sprejema in obrestuje **vloge na knjižice po 4¹/₂ - 4³/₄ - 5%**
Daje posojila na menlice in vrednote na mesečna ali tedenska odplačila.
Eskontuže trgovske menlice. Prodaja srečke na mesečne obroke.

Skadišče in oblatveno dovoljena delavnica za izdelovanje majoličnih peči in štedilnikov

GIOVANNI SFERZA — TRST,

ulica Molino piccolo št. 13,
(vogal ulica Caserma)

Velika izbira majoličnih peči v modernih barvah, oblikah in risbah in iz trpežnega materiala. Lastna izdelovalnica štedilnikov vsakovrstnih oblik in velikosti. Bogata zaloga majoličnih plošč za kuhinje, kopeli, stranišča itd. Zaloga keramičnih in cementnih plošč za pode. Sprejemajo se poprave in napeljava. Ze sestavljene peči se pošiljajo na deželo. Vsa dela izvršujejo večji delavci.

Splošna hranilnica v Trstu

je edini slovenski denarni zavod na Primorskem, ki je upravičen sprejemati hranilne vloge, za karere se zahteva

pupilarna varnost.

Pri Splošni hranilnici vlagajo sodišča denar mladoletnih otrok. Vlozna obrestna mera 4%; dvakratna kapitalizacija v letu.

RENTNI DAVEK PLAČUJE HRANILNICA SAMA.

Posojila na poslopja in zemljišča po ugodnih pogojih.

Uradi: Via di Torre Bianca št. 41; uradne ure: 9—12; 3—5.

Zmaga na vsej črti!

KOSMOS

naibolje kolo monarhije

dobiva vedno nove odjemalce.

Cenik zastoj in post-prosto

Priporočljivo je tudi

dobro: ceno ljudsko KOLO

Austrijska tovarna orožja STEYR.

Zastopniki: Trst: Rudolf Röt, ul. Aquedotto 21
Gorica: F. Batelj, Via Duomo 2, Sv. Lucija:
I. Suligoy, Pula: Fran Duda, Via G. Carducci.

Pristno brnsko sukno

pomladna in poletna sezona 1914.

Odresek 3'10" m dolg	1 odresek 7 kron
Za kompl. meško obl.	1 odresek 10 kron
(suknja, telovnik, blazje)	1 odresek 15 kron
+++ samo +++	1 odresek 17 kron
	1 odresek 20 kron

Odresek za črno salonsko obleko 20 K kakor tad: blago za povrhnjke, turistovske lodne, svil. kamgarne, blago na damske obleke itd. pošilja po tovarniških cenah kot realna in solidna, najbolje znana tovarniška zaloga sukna

Siegel - Imhof - Brno (Moravsko)

Vzorec gratis in franko.

Ugodnosti privatnih odjemalcev, če naročajo suknar naravnost pri tvrdki Siegel - Imhof na tovarniškem mestu so znatne. Stale, niske cene. Velik izbor. Usorna, parljiva postrežba tudi malih naročil v popolnoma svežem blagu.

MILJAVAC ANTON

zaloga vina na Proseku šte. 131

priporoča p. n. občinstvu in gostilničarjem svojo najizbornejšo istrsko vino domačega pridelka iz Vrsara (Orsera).

Cena po dogovoru izven vsake konkurence.

Prodaje se od 1/2 hektolitra naprej.

